

***แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร
สถานศึกษา โรงเรียนกีฬาคณะการบริหารส่วนจังหวัดพังงา***

วัลลียา วาหารักษ์^{1*} นันทพงศ์ หมิแหลมหมั่น² จิรศักดิ์ แซ่โค้ว³

¹นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

*Corresponding author e-mail: walleeya.w@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) พัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ 3) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาคณะการบริหารส่วนจังหวัดพังงา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนกีฬาคณะการบริหารส่วนจังหวัดพังงา จำนวน 20 คน ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาทักษะจำนวน 7 คน และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาคณะการบริหารส่วนจังหวัดพังงา ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล 2. แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาคณะการบริหารส่วนจังหวัดพังงา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล: จัดตั้งระบบฐานข้อมูลออนไลน์กลางเพื่อสนับสนุนการบริหาร 2) การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์: ส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรมและการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 3) การสื่อสาร: พัฒนาทักษะภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสื่อสาร 4) การบริหารและการปรับตัว: พัฒนาทักษะ การคิดเชิงกลยุทธ์และการวางแผนที่ยืดหยุ่น 5) การสร้างความสัมพันธ์: สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษา และ 6) การทำงานเป็นทีม: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน และ 3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21; ผู้บริหารสถานศึกษา; โรงเรียนกีฬาคณะการบริหารส่วนจังหวัดพังงา

* Received: 2025-04-29, Revised: 2025-06-15, Accepted: 2025-06-26

Guidelines for Developing 21st Century School Administration Skills of School Administrators of the Phang Nga Provincial Administrative Organization Sports School

Walleeya Waharak^{1*} Nantapong Milaehman² Jirasak Saekhow³

¹Master of Education Program in Educational Administration, Suratthani Rajabhat University

²Lecturer of the Master of Education Program in Educational Administration, Suratthani Rajabhat University

³Lecturer of the Master of Education Program in Educational Administration, Suratthani Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: walleeya.w@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) study the current conditions, desired conditions, and needs for 21st century school administration skills; 2) develop guidelines for developing 21st century school administration skills; and 3) evaluate the appropriateness and feasibility of the proposed guidelines. This research was a mixed-methods research design. The research population consisted of 20 administrators and teachers of Phang Nga Provincial Administrative Organization Sports School. The key informants included 7 individuals who provided input through interviews on the development guidelines, and 5 experts who evaluated the appropriateness and feasibility of the guidelines. Research instruments included a questionnaire assessing current and desired conditions, a semi-structured interview, and an evaluation form for assessing the appropriateness and feasibility of the proposed guidelines. Data were analyzed using basic statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, the Priority Needs Index (PNI), and content analysis. The findings revealed that: 1. The current condition of 21st century school administration skills, both overall and in each aspect, were at a high level. The desired conditions, both overall and in each aspect, were at the highest level. The skill with the highest priority need was technology and digital literacy; 2. The guidelines for developing 21st century school administration skills consisted of six areas: 1) Technology and Digital Literacy: establishing a central online database system to support administration; 2) Analytical and Creative Thinking: promoting innovative thinking and systematic problem-solving; 3) Communication: developing skills in Thai, English, and information technology for effective communication; 4) Management and Adaptability: enhancing strategic thinking and flexible planning; 5) Relationship Building: creating collaborative networks with both internal and external organizations; and 6) Teamwork: encouraging participation and setting common goals; and 3. The results of the evaluation of the appropriateness and feasibility of the guidelines found that both overall and in each aspect were at the highest level.

Keywords: 21st Century School Administration Skills; School Administrators; Phang Nga Provincial Administrative Organization Sports School

บทนำ

ปัจจุบันโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ โดยเฉพาะเทคโนโลยีและการสื่อสาร ส่งผลต่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมของผู้คนอย่างชัดเจน การปฏิวัติดิจิทัล อุตสาหกรรม 4.0 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ และความต้องการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ขณะเดียวกันประเทศไทยยังเผชิญปัญหาโครงสร้างประชากร ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ การศึกษา และปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะระบบการศึกษาที่ยังขาดความยืดหยุ่นและไม่ตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลง จึงจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาให้เป็นกลไกหลักในการยกระดับคุณภาพประชากรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืน

การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มุ่งกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่สถานศึกษา โดยใช้หลักการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อให้สถานศึกษามีอิสระ ความคล่องตัว และความรับผิดชอบในการบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และงานทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เพราะสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทั้งด้านวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม และการใช้ชีวิตในสังคม โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำกับและขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้เกิดผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ (กิริยณภา หนูอินทร์, 2562) ผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ด้วยบทบาทในการวางแผน กำกับ ดูแล และประสานการดำเนินงานให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ แม้จะมีทรัพยากรบุคคลที่เพียงพอ แต่หากขาดการบริหารที่มีคุณภาพ ก็อาจไม่ประสบความสำเร็จ ดังที่ชาญชัย อาจินสมาจาร (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารคือศูนย์กลางขององค์กรทางการศึกษาที่ต้องมีความสามารถ วิสัยทัศน์ และความทุ่มเท ซึ่งล้วนส่งผลต่อแรงจูงใจของครูและการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารที่ดีควรมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เจตคติเชิงบวก ภาวะผู้นำ ความสามารถในการสื่อสาร การตัดสินใจ ความมุ่งมั่น และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่ได้ขึ้นอยู่กับบทบาทและคุณลักษณะของผู้บริหารเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัย “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความก้าวหน้าและคุณภาพของการศึกษา ผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการบริหารที่ทันสมัย มีความสามารถในการปรับตัว เรียนรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อบริหารงานให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องก็เป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหาร เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีทักษะที่หลากหลาย เพื่อบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างมั่นคงและยั่งยืน (ศรัญญา น้อยพิมาย, 2562)

โรงเรียนกีฬาคณะการบริหารส่วนจังหวัดพังงา สังกัดกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ในรูปแบบหลักสูตรความเป็นเลิศด้านกีฬา ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 พบว่า โรงเรียนจะต้องมีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน โดยการปรับแนวคิดและกระบวนการบริหาร รวมถึงพัฒนาทักษะของผู้บริหารให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา (องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา, 2565) การบริหารสถานศึกษาในยุคนี้ ผู้บริหารต้องมีทั้งความรู้และทักษะในการจัดการองค์กร โดยเฉพาะทักษะในการแก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้จากแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 - 2570 ของโรงเรียน พบจุดอ่อนภายใน

เช่น ผลการสอบ O-NET มีแนวโน้มลดลง บุคลากรขาดแรงจูงใจ การนิเทศติดตามขาดความต่อเนื่อง และครูขาดทักษะความคล่องแคล่วในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการปฏิบัติงาน ซึ่งปัญหาเหล่านี้อาจเชื่อมโยงกับขีดความสามารถด้านการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (โรงเรียนกีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, 2566)

จากเหตุผลและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารและรองรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน จึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนกีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อให้อำนาจการบริหารงานได้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของครู ผู้เรียน และชุมชน อีกทั้งเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research Design) โดยกำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนกีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 2 คน และครู จำนวน 18 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษาโดยไม่ได้สุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และทดสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.967 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.974

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา จำนวน 20 ชุด โดยได้รับคืนและมีสภาพสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วจัดลำดับความสำคัญของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้วยการหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index : $PNI_{modified}$) โดยกำหนดศึกษาความต้องการจำเป็นรายด้านทุกทักษะ และศึกษาความต้องการจำเป็นรายข้อที่สำคัญของแต่ละทักษะเรียงจากค่าดัชนี $PNI_{modified}$ มากไปหาน้อย 2 อันดับแรก เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพังงา จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. ผู้บริหารการศึกษา ประเภทอำนวยการท้องถิ่น ไม่ต่ำกว่าระดับกลาง และมีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการพิเศษ และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน
3. ครูที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการพิเศษ และจบการศึกษาระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ในสาขาวิชาด้านการบริหารการศึกษา หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสร้างขึ้นจากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในระยะที่ 1 และผ่านการประเมินระดับความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ถึงผู้ให้ข้อมูล จำนวน 7 คน และดำเนินการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวเป็นรายบุคคลตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย บันทึกข้อมูลด้วยการจดบันทึก และการบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยถอดความข้อมูลจากการสัมภาษณ์อย่างครบถ้วน และนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดหมวดหมู่ประเด็นที่ตรงกัน สรุปสาระสำคัญ และจัดทำเป็นร่างแนวทางการพัฒนาทักษะ

การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬพงศ์การบริหารส่วนจังหวัด พังงา จากนั้นนำร่างดังกล่าวกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 7 คน ยืนยันความถูกต้องเหมาะสม ก่อนนำไปใช้ใน ระยะที่ 3

ระยะที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬพงศ์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬพงศ์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากบุคคลที่มีคุณสมบัติ จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ในสาขาวิชาด้านการบริหารการศึกษา หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษาหรือฝ่ายส่งเสริม การศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษา ศึกษานิเทศก์ หรือครูที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการพิเศษ

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ประเมินแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ถึงผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยได้รับคืนและมีสภาพสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ ข้อมูลได้ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬพงศ์การบริหารส่วนจังหวัด พังงา โดยการตรวจให้คะแนนแบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้ววิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะ การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬพงศ์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนกีฬพงศ์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะ การบริหารและการปรับตัว ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ และทักษะ การใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ตามลำดับ

ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนกีฬพงศ์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ทักษะการบริหารและการปรับตัว และ

ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ลำดับสุดท้ายคือ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล และทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬามังคกรบริหารส่วนจังหวัดพังงา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบริหารและการปรับตัว ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ และทักษะการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬามังคกรบริหารส่วนจังหวัดพังงา

ทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา โรงเรียนกีฬา มังคกรบริหารส่วนจังหวัดพังงา	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล		
1. ทักษะการสื่อสาร	4.00	0.43	มาก	4.94	0.09	มากที่สุด	0.24	3
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยี และดิจิทัล	3.79	0.29	มาก	4.94	0.11	มากที่สุด	0.30	1
3. ทักษะการทำงานเป็นทีม	4.23	0.36	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	0.18	6
4. ทักษะการบริหาร และการปรับตัว	4.05	0.36	มาก	4.95	0.10	มากที่สุด	0.22	4
5. ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์	3.89	0.38	มาก	4.94	0.11	มากที่สุด	0.27	2
6. ทักษะการสร้าง ความสัมพันธ์	4.14	0.33	มาก	4.95	0.09	มากที่สุด	0.20	5
โดยรวม	4.01	0.28	มาก	4.95	0.06	มากที่สุด	0.23	-

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬามังคกรบริหารส่วนจังหวัดพังงา

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยระยะที่ 1 ร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬามังคกรบริหารส่วนจังหวัดพังงา จำนวน 6 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล

ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้หรือเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.59$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 8 แนวทาง ได้แก่ 1) จัดตั้งระบบฐานข้อมูลออนไลน์กลางบน Cloud Storage ที่ปลอดภัย เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา 2) ใช้ระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) พัฒนาทักษะการใช้ฐานข้อมูล โปรแกรมวิเคราะห์ และเครื่องมือดิจิทัล ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเองและอบรมอย่างต่อเนื่อง 4) สร้างระบบรวบรวม วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล เพื่อการวางแผน ติดตามและประเมินผล 5) ปลุกฝังแนวคิด “ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล” เพื่อเน้นความสำคัญของข้อมูลออนไลน์ในการตัดสินใจที่รวดเร็ว 6) จัดตั้งฝ่ายสารสนเทศโดยครูหรือบุคลากรที่เชี่ยวชาญ เพื่อสนับสนุนการจัดเก็บและใช้ข้อมูลออนไลน์ 7) ส่งเสริมเครือข่ายแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ระหว่างผู้บริหารในการใช้หรือเก็บข้อมูลออนไลน์เพื่อการบริหารสถานศึกษา 8) อัปเดตข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน พร้อมเผยแพร่ข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์สูงสุด

ลำดับที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม สนับสนุน หรือแนะนำการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ ($PNI_{modified} = 0.54$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 10 แนวทาง ได้แก่ 1) ปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เปิดกว้าง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม 2) สร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีมาสร้างนวัตกรรมพัฒนาการเรียนการสอน 3) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีผ่านการอบรมและการเรียนรู้ออนไลน์อย่างต่อเนื่อง 4) จัดพื้นที่ทดลองใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ในบริบทสถานศึกษา 5) แต่งตั้ง “ครูต้นแบบ” หรือ “ครูผู้นำด้านเทคโนโลยี” เพื่อสนับสนุนและขยายผลการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม 6) จัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) แลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีและนวัตกรรมร่วมกัน 7) สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรด้านเทคโนโลยีให้เพียงพอ 8) ส่งเสริมการบูรณาการเทคโนโลยีในแผนการสอนอย่างเหมาะสม 9) สำรวจปัญหาและความต้องการด้านเทคโนโลยีของครูและบุคลากร เพื่อนำไปวางแผนสนับสนุน 10) ยกย่องและเผยแพร่ผลงานนวัตกรรมของครูและบุคลากรเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์

ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รู้เท่าทันเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ($PNI_{modified} = 0.56$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 8 แนวทาง ได้แก่ 1) ติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้านทั้งในและต่างประเทศ 2) พัฒนาคุณลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียน คิดสร้างสรรค์ ฝึกสังเกต ตั้งคำถาม วิเคราะห์และทดลอง 3) ปรับทัศนคติส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรม และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์ 4) พัฒนาวิสัยทัศน์กว้างไกล เปิดรับการเปลี่ยนแปลง พร้อมพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 5) ส่งเสริมการทำงานแบบเครือข่ายและสร้างวัฒนธรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งภายในและภายนอก 6) เข้ารับการฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปขยายผลการพัฒนาในสถานศึกษา 7) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับแนวคิดใหม่ และสนับสนุนให้ครู บุคลากร และผู้เรียนนำเสนอและคิดค้นนวัตกรรม 8) พัฒนาทักษะบริหารจัดการข้อมูล การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และขับเคลื่อนนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ลำดับที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวินิจฉัยปัญหาอย่างละเอียดรอบคอบก่อนตัดสินใจสั่งการ ($PNI_{modified} = 0.47$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 8 แนวทาง ได้แก่ 1) ใช้กระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ แยกแยะปัญหา หาต้นเหตุด้วยเทคนิค SWOT, Fishbone หรือ 5 Why's 2) ตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยรวม ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ใช้เทคโนโลยีช่วยวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ 3) เปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็นหลากหลายมุมมอง 4) ยึดหลักความยุติธรรม ใจเป็นกลาง รับฟังความคิดเห็นอย่างตั้งใจ 5) วางแผนแก้ไขปัญหาดตามลำดับความสำคัญอย่างเป็นขั้นตอน 6) ประเมินผลกระทบทั้งระยะสั้นและระยะยาว พร้อมตั้งคำถามและพิจารณาทางเลือกหลายทาง 7) พัฒนาตนเองในด้านภาวะผู้นำการตัดสินใจ และการบริหารความเสี่ยงผ่านการอบรมและแลกเปลี่ยนกรณีศึกษา 8) ติดตามผลการสั่งการอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินและปรับแนวทางให้เหมาะสม

3. ทักษะการสื่อสาร

ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวัน ($PNI_{modified} = 0.44$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 8 แนวทาง ได้แก่ 1) พัฒนาทักษะภาษาไทย ทั้งการพูด อ่าน เขียนให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ 2) พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ

และภาษาต่างประเทศตามบริบทสถานศึกษา พร้อมทั้งเป้าหมายที่ชัดเจน 3) เรียนรู้ภาษาผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และเครื่องมือดิจิทัล 4) จัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษา เช่น English Camp, English Day การเขียนข่าวประชาสัมพันธ์หลายภาษา เป็นต้น 5) สร้างบรรยากาศการใช้ภาษาในองค์กร เชิญครูหรือวิทยากรต่างชาติมาร่วมสอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกสื่อสารกับเจ้าของภาษา 6) เข้าร่วมการฝึกอบรมด้านภาษาหรือโครงการแลกเปลี่ยนระดับนานาชาติ 7) ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา กล่าวสื่อสารแม้ผิดพลาด 8) ฝึกใช้ภาษาต่างประเทศในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง

ลำดับที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ ($PNI_{modified} = 0.38$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 7 แนวทาง ได้แก่ 1) ติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ 2) เข้าร่วมการอบรมและฝึกทักษะสื่อสารผ่านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง 3) พัฒนากลยุทธ์การใช้เครื่องมือสื่อสารดิจิทัลและแพลตฟอร์มประชุมออนไลน์ 4) ฝึกใช้เทคโนโลยีสร้างสื่อ เช่น สไลด์ วิดีโอ อินโฟกราฟิก เพื่อการสื่อสารนโยบายและข้อมูล 5) สร้างและบริหารจัดการระบบสื่อสารภายในสถานศึกษา ที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น กลุ่มสนทนาออนไลน์ แชนแนลสารปฏิทินนัดหมาย เป็นต้น 6) เสริมสร้างความรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีการสื่อสาร เรียนรู้การกลั่นกรองข้อมูลและยึดหลักจริยธรรมในการเผยแพร่ 7) ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในการบริหารงาน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และสร้างภาพลักษณ์สถานศึกษา

4. ทักษะการบริหารและการปรับตัว

ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคิดอย่างเป็นระบบ วางแผนเชิงกลยุทธ์ กำหนดนโยบายและทิศทางของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ($PNI_{modified} = 0.47$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 10 แนวทาง ได้แก่ 1) พัฒนาทักษะการคิดเชิงระบบ วิเคราะห์ภาพรวมและเชื่อมโยงปัจจัยภายในและภายนอก ใช้ Flow Chart หรือ Mind Map จัดระเบียบความคิดและวิเคราะห์สถานการณ์ 2) กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน ตั้งเป้าหมายตามหลัก SMART Goals 3) ใช้กระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาวที่ยึดหยุ่นตามสถานการณ์ 4) จัดลำดับความสำคัญของภารกิจ บริหารเวลาและทรัพยากรให้เหมาะสม 5) ใช้ข้อมูลทั้งภายในและภายนอก เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดเห็นผู้ปกครอง สภาพแวดล้อม รวมถึงนโยบายระดับท้องถิ่นและระดับชาติ 6) ใช้ SWOT Analysis วิเคราะห์สถานการณ์จริงและแนวโน้มอนาคต 7) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทีมงานและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดนโยบายและการวางแผน 8) ใช้ KPI หรือตัวชี้วัดผลสำเร็จในการติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ 9) จัดประชุมทบทวนแผนและนโยบายอย่างสม่ำเสมอ ปรับเปลี่ยนแผนงานและกลยุทธ์ตามข้อมูลการประเมินและผลตอบรับ 10) ใช้กระบวนการ PDCA ในการปรับปรุงพัฒนาการทำงานในรอบถัดไป

ลำดับที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ เทคนิควิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ($PNI_{modified} = 0.37$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 7 แนวทาง ได้แก่ 1) พัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน ลงมือทำ และเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ 2) เข้าร่วมอบรมหรือเรียนรู้ผ่านหลักสูตรออนไลน์ด้านเทคโนโลยีและการบริหารสมัยใหม่ 3) ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและ AI พัฒนาแผนงาน กระบวนการ และเครื่องมือต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ 4) เข้าร่วมเครือข่ายหรือชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี 5) ศึกษาดูงานหรือเรียนรู้จากบุคลากร/สถานศึกษาต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนำมาปรับใช้ 6) ทดลองใช้นวัตกรรมใหม่ เรียนรู้จากความผิดพลาด เพื่อปรับปรุงวิธีการทำงานให้เหมาะสม 7) ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ในองค์กร เช่น การฝึกอบรม และแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน

5. ทักษะการสร้างความสัมพันธ์

ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายทางการศึกษาได้อย่างกว้างขวางและมีความเข้มแข็ง ($PNI_{modified} = 0.38$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 8 แนวทาง ได้แก่ 1) สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา 2) เริ่มต้นสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งภายในสถานศึกษาก่อนขยายไปยังบุคคลและหน่วยงานภายนอก 3) สร้างพันธมิตรร่วมกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน มหาวิทยาลัย และองค์กรทั้งในและต่างประเทศ ผ่านโครงการแลกเปลี่ยน หรือ MOU 4) ใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงเครือข่ายและแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ 5) กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน สร้างความเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทของการมีเครือข่าย 6) จัดระบบบริหารจัดการเครือข่ายที่ชัดเจน กำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก พร้อมติดตาม ประเมิน และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 7) ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในเครือข่าย ด้วยการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ 8) สร้างวัฒนธรรมความเชื่อมั่นและศรัทธาในเครือข่าย ปลูกฝังค่านิยม ซื่อสัตย์ เคารพความแตกต่าง และทำงานร่วมกันอย่างกลมกลืน

ลำดับที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ($PNI_{modified} = 0.29$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 8 แนวทาง ได้แก่ 1) มีทักษะการสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับผู้ฟังแต่ละกลุ่ม 2) เปิดรับฟังความคิดเห็นด้วยความจริงใจและเข้าใจ 3) สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และเคารพซึ่งกันและกัน 4) เปิดใจเรียนรู้และยอมรับความแตกต่างในมุมมอง วัฒนธรรม และประสบการณ์ 5) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 6) มีความยืดหยุ่น ปรับตัว และจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ 7) ควบคุมอารมณ์และการตอบสนองด้วยสติในทุกสถานการณ์ 8) พัฒนาตนเองเป็นผู้นำที่มีใจเป็นธรรม ปฏิบัติอย่างเท่าเทียม และบริหารงานด้วยคุณธรรม

6. ทักษะการทำงานเป็นทีม

ลำดับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจูงใจหรือชักนำให้ครู บุคลากรในสถานศึกษาและบุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมหรือการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา ($PNI_{modified} = 0.39$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 10 แนวทาง ได้แก่ 1) กำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการมีส่วนร่วม 2) สร้างบรรยากาศการทำงานเป็นทีม ให้ทุกคนมีบทบาทกำหนดทิศทางและตัดสินใจร่วมกัน 3) ใช้การประชาสัมพันธ์ที่โปร่งใสและชัดเจน เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน 4) สร้างแรงบันดาลใจให้เห็นความสำคัญของงาน ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม และยกย่องผู้สนับสนุนงานอย่างเหมาะสม 5) สร้างความรู้สึกรักและภาคภูมิใจในองค์กร เพื่อกระตุ้นการทำงานด้วยความเต็มใจ 6) เป็นผู้นำที่มุ่งมั่นและเป็นแบบอย่างในการมีส่วนร่วม พร้อมมีความยืดหยุ่นและเข้าใจทุกฝ่าย 7) ส่งเสริมความสุขในการทำงานด้วยกิจกรรมร่วมมือและสัมพันธ์ที่ดี 8) กระจายงานอย่างชัดเจนและเหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล 9) สร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม 10) จัดกิจกรรมสนุกสนานและผ่อนคลายเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

ลำดับที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรมีเป้าหมายร่วมกันในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ($PNI_{modified} = 0.33$) มีแนวทางการพัฒนา จำนวน 10 แนวทาง ได้แก่ 1) กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมที่ชัดเจนและสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน 2) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมาย เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของงาน 3) สื่อสารอย่างโปร่งใส เปิดกว้างและสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความไว้วางใจ 4) เปิดโอกาสให้คิดริเริ่มและตัดสินใจในงานของตนเอง 5) สร้างวัฒนธรรมยกย่อง

ชมเชยและให้รางวัล เพื่อกระตุ้นความภาคภูมิใจ 6) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน ส่งเสริมการทำงานร่วมกันในทีม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 7) เป็นแบบอย่างที่ดีในการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงาน 8) สนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง 9) สร้างบรรยากาศเป็นมิตรและดูแลสุขภาพจิตด้วยกิจกรรมผ่อนคลาย 10) ติดตามและประเมินผลการทำงานด้วยความโปร่งใส พร้อมให้คำแนะนำในการปรับปรุงพัฒนา

ระยะที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา

ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทักษะที่มีผลการประเมินความเหมาะสมมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการบริหารและการปรับตัว ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ และทักษะการสื่อสาร ตามลำดับ

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทักษะที่มีผลการประเมินความเป็นไปได้มากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะการบริหารและการปรับตัว ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา

รายการ	ความเหมาะสม		แปลผล	ความเป็นไปได้		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล	4.94	0.12	มากที่สุด	4.74	0.23	มากที่สุด
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.95	0.11	มากที่สุด	4.79	0.31	มากที่สุด
3. ทักษะการสื่อสาร	4.91	0.15	มากที่สุด	4.80	0.26	มากที่สุด
4. ทักษะการบริหารและการปรับตัว	4.95	0.11	มากที่สุด	4.89	0.13	มากที่สุด
5. ทักษะการสร้างความสัมพันธ์	4.93	0.17	มากที่สุด	4.91	0.16	มากที่สุด
6. ทักษะการทำงานเป็นทีม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.99	0.02	มากที่สุด
โดยรวม	4.95	0.10	มากที่สุด	4.86	0.17	มากที่สุด

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา พบว่า สภาพปัจจุบันทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถบริหารจัดการและรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ในระดับดี แต่อาจเนื่องด้วยสภาพสังคมปัจจุบัน ทักษะทุกด้านจึงมีความสำคัญ ทำให้เกิดความต้องการการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

ณัฐพร ใจสามารถ (2565) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี และผลการวิจัยของ บุญมาศ ตางจรรยา (2565) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะการบริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาส่งการบริบาลส่วนจังหวัดพังงา พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับสูงสุด และทักษะการทำงานเป็นทีม มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดด้านความพร้อมของบุคลากร ซึ่งผู้บริหารอาจมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลไม่มากพอ การขาดแคลนทรัพยากรด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล หรืออาจเป็นเพราะแรงต้านจากระบบเดิมที่ยังคงยึดติดกับการบริหารแบบดั้งเดิม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบดิจิทัลต้องใช้เวลาในการปรับตัวและการสร้างความเข้าใจทั้งในระดับผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่ ในขณะที่พื้นฐานวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนกีฬาส่งการบริบาลส่วนจังหวัดพังงา มีโครงสร้างการทำงานที่ต้องพึ่งพาความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นทีม โดยธรรมชาติ อีกทั้งการทำงานเป็นทีมสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องใช้งบประมาณหรือเครื่องมือ แต่เริ่มต้นได้ทันทีด้วยการสื่อสารที่ดีและการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความร่วมมือ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วม อันเป็นปัจจัยสำคัญของการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธัญพรณัฐ สีชมภู (2566) ที่ได้ศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 4 ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ทักษะการบริหารด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร ทักษะการตัดสินใจ และทักษะการแก้ปัญหา ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล แม้จะมีความสำคัญ แต่ยังมีข้อจำกัดในเชิงปฏิบัติ จึงเกิดความต้องการการพัฒนาอยู่ในระดับสูง ขณะที่ทักษะการทำงานเป็นทีม แม้จะเป็นทักษะพื้นฐาน แต่กลับเป็นสิ่งที่ดำเนินการได้จริงในบริบทของสถานศึกษา จึงเกิดความต้องการการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย

3. ผลการพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาส่งการบริบาลส่วนจังหวัดพังงา

ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เปิดกว้าง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ควรจัดตั้งระบบฐานข้อมูลออนไลน์กลางที่ปลอดภัย เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งเสริมการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีและดิจิทัลผ่านการอบรมและการเรียนรู้ออนไลน์อย่างต่อเนื่อง และสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรนำเทคโนโลยีมาสร้างนวัตกรรมพัฒนาการเรียนการสอน สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยไม่เพียงแค่อำนาจเทคโนโลยีด้วยตนเอง แต่ต้องผลักดันให้ครูและบุคลากรสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการในยุคปัจจุบันอีกด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มวลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา (2562) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท พบว่า แนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีคุณภาพ รองรับการใช้งานได้อย่าง

รวดเร็วและครอบคลุม 2) การเสริมสร้างความรู้และทักษะของบุคลากรในการสร้างและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งคอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน และสมาร์ตโฟน 3) การส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากรและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 4) การนิเทศและติดตามการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งด้านอุปกรณ์ บุคลากร และการนำไปใช้ในงานต่าง ๆ

ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้านทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาคุณลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียน คิดสร้างสรรค์ ฝึกสังเกต ตั้งคำถาม วิเคราะห์และทดลอง ปรับทัศนคติส่งเสริมการคิดเชิงนวัตกรรม เปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็นหลากหลายมุมมอง ยึดหลักความยุติธรรม ใจเป็นกลาง และวางแผนแก้ไขปัญหาลำดับความสำคัญอย่างเป็นขั้นตอน อาจเนื่องจากการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ผู้บริหารจึงต้องมีการพัฒนาตนเองและพร้อมเปิดรับมุมมองใหม่ ๆ อยู่เสมอ ต้องมีศักยภาพในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดนอกกรอบ และสามารถนำเสนอแนวทางใหม่ ๆ ที่ตอบโจทย์ต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการวิจัยของ นันทน์ภัส เกสร (2564) ที่ได้ศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ จะต้องรู้เท่าทันเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง สามารถวิเคราะห์ข้อมูลผ่านกระบวนการคิดอย่างรอบคอบ ตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่น่าเชื่อถือ โดยใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความร่วมมือทำให้เกิด นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพร ใจสามารถ (2565) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า การพัฒนาทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและความคิดรวบยอด ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและนวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ ให้คิดอย่างสร้างสรรค์ ฝึกฝนตนเองให้กล้าคิด กล้าทำ และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความยุติธรรม ยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหา อีกทั้งจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาและประเมินสถานการณ์ก่อนตัดสินใจ

ด้านทักษะการสื่อสาร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะภาษาไทย ทั้งการพูด อ่าน เขียนให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศตามบริบท สถานศึกษา ควรติดตามเทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ และควรฝึกพัฒนาทักษะการใช้ เทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลเพื่อการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นเพราะการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ ช่วยให้ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดนโยบาย แนวคิด และวิสัยทัศน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีบทบาท ในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะในยุคที่สังคมเชื่อมโยงกัน ด้วยเทคโนโลยี ผู้บริหารยุคใหม่จึงต้องพัฒนาตนเองให้สามารถใช้ภาษาที่หลากหลายเพื่อการสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะโรงเรียนกีฬาที่อาจมีโอกาส เชื่อมโยงกับการแข่งขันระดับประเทศหรือระดับสากล นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร เพื่อให้การถ่ายทอดข้อมูลเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ แพรดาว สอนองผั่น (2557) ที่ได้ศึกษาทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหาร ควรมีความรู้ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และสรุปอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย สื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาของ

ประเทศอาเซียนได้ดี รวมถึงสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารและบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดำเนิน เพียรคำ (2561) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย เพราะการใช้เทคโนโลยีสามารถลดขั้นตอนและระยะเวลาในการสื่อสาร ทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านทักษะการบริหารและการปรับตัว พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการคิดเชิงระบบ วิเคราะห์ภาพรวมและเชื่อมโยงปัจจัยภายในและภายนอก กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน ตั้งเป้าหมายตามหลัก SMART Goals ใช้กระบวนการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ และควรจัดลำดับความสำคัญของภารกิจ บริหารเวลาและทรัพยากรให้เหมาะสม สะท้อนให้เห็นว่า ในยุคที่บริบททางสังคมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการเชิงระบบ และสามารถปรับตัวให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม ผู้บริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สามารถวางแผนระยะยาว และกำหนดแนวทางพัฒนาให้สอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีธัญญา น้อยพิมาย (2562) ที่ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีความคิดรวบยอด แก้ปัญหาอย่างถูกต้องและรวดเร็วด้วยวิธีใหม่ ๆ นำความรู้และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจอย่างเหมาะสม มีคุณภาพ พร้อมทั้งสามารถวิเคราะห์และวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านทักษะการสร้างความสัมพันธ์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เริ่มต้นสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งภายในสถานศึกษาก่อนขยายไปยังบุคคลและหน่วยงานภายนอก ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และเคารพผู้อื่น ควรเปิดใจเรียนรู้และยอมรับความแตกต่างในมุมมอง วัฒนธรรม และประสบการณ์ มีความยืดหยุ่น ควบคุมอารมณ์และการตอบสนองด้วยสติในทุกสถานการณ์ และควรพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำที่มีใจเป็นธรรม ปฏิบัติอย่างเท่าเทียม และบริหารงานด้วยคุณธรรม สะท้อนให้เห็นว่าการสร้างความสัมพันธ์เป็นทักษะสำคัญในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือทั้งภายในองค์กรและหน่วยงานภายนอก บ่งชี้ถึงความสำคัญของภาวะผู้นำที่มีความยืดหยุ่น เข้าใจบริบทของผู้คนหลากหลาย และสามารถสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้การประสานงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และลดความขัดแย้งภายในองค์กร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วุฒิสักดิ์ คำมา (2567) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า การพัฒนาทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรมีความสามารถในการสร้างความร่วมมือกับสังคมโดยรอบและสร้างเครือข่ายทางการศึกษากับหน่วยงานภายนอก การที่ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รับฟังความคิดเห็น เข้าใจความแตกต่าง รู้จักปรับตัว จะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กรได้ และยอมทำงานกับผู้อื่นได้ประสบผลสำเร็จ

ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของงาน ควรใช้การสื่อสารอย่างโปร่งใส เปิดกว้างและสม่ำเสมอ

สร้างแรงบันดาลใจให้เห็นความสำคัญของงาน ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม และยกย่องผู้สนับสนุนงานอย่างเหมาะสม อีกทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ติดตามและประเมินผลการทำงานด้วยความโปร่งใส พร้อมให้คำแนะนำในการปรับปรุงพัฒนา สะท้อนถึงบทบาทของผู้บริหารในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแบบมีส่วนร่วม โดยเน้นที่การมีเป้าหมายร่วมกัน การเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็น และการสื่อสารที่ดี อันเป็นปัจจัยสำคัญของการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับผลการวิจัยของปีทมา ประทุมสุวรรณ (2562) ที่ได้ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า การทำงานเป็นทีมนี้ผู้บริหารต้องสามารถกระตุ้นให้ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกัน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รับฟังข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา มีการสื่อสารที่ชัดเจน และสามารถกระตุ้นจิตใจครูและบุคลากรให้พัฒนางานไปสู่แนวทางที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาคณะการบริบาลส่วนจังหวัดพังงา พบว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าแนวทางดังกล่าวสามารถตอบสนองต่อความต้องการตามบริบทของโรงเรียนกีฬาคณะการบริบาลส่วนจังหวัดพังงา ทั้งนี้ อาจเนื่องจากได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแนวทางและการประเมินแนวทางจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพร ใจสามารถ (2565) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร การบริหาร และการปรับตัว การสร้างความสัมพันธ์ และการทำงานเป็นทีม ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรนำแนวทางที่ได้จากการวิจัยมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และพัฒนาการทำงานร่วมกันในองค์กร

1.3 หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย รวมถึงการออกแบบหลักสูตรหรือโปรแกรมการอบรม เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสมกับยุคสมัยและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็น โดยเน้นด้านที่ยังมีความจำเป็นสูง เช่น ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล และทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายขอบเขตกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจากหลากหลายระดับในเขตพื้นที่การศึกษา หรือศึกษากลุ่มโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับอำเภอหรือระดับจังหวัด เพื่อให้ได้ภาพรวมที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในทักษะเฉพาะด้านที่สำคัญ หรือทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ เช่น ทักษะการใช้เทคโนโลยี และดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษา ทักษะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ทักษะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ทักษะการสร้างและการบริหารจัดการนวัตกรรม เป็นต้น

องค์ความรู้ใหม่

ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 6 ทักษะสำคัญ ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการบริหารและการปรับตัว ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งการพัฒนาทักษะการบริหารควรคำนึงถึงบริบทเฉพาะของสถานศึกษาและความต้องการจำเป็นของผู้บริหารในแต่ละด้าน โดยอาจจัดลำดับความสำคัญของแต่ละทักษะตามความต้องการจำเป็น เพื่อวางแผนการพัฒนาและเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ สามารถนำไปใช้ได้จริงในการยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งในกรณีของโรงเรียนกีฬากรุงเทพมหานครส่วนจังหวัดพิจิตร พบว่า การพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรมุ่งเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล การคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์นวัตกรรม การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารที่ยืดหยุ่นปรับตัวได้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

- กิริยณณา หนูอินทร์. (2562). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 1(4), 33 - 39.
- ชาญชัย อาจินสมมาตร. (2560). *การบริหารการศึกษาและทรัพยากรทางการศึกษา*. สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ.
- ณัฐพร ใจสามารถ. (2565). *แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0*. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ดำเนิน เพียรคำ. (2561). *แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. *รายงานการศึกษาค้นคว้าส่วนบุคคล*. หลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศธ.) รุ่นที่ 8.
- ธัญพรณัฐ สีชมภู. (2566). *ทักษะการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพละ 4* ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นันทน์ภัส เกสร. (2564). *ทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุษยมาส ตางจรัส. (2565). *แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของ* ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- แพรวดาว สนองฝัน. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มาลัย วงศ์ทัยวัฒนา. (2562). แนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 14(1), 22 - 30.
- โรงเรียนกีฬากลางการบริหารส่วนจังหวัดพังงา. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 - 2570 ของโรงเรียนกีฬากลางการบริหารส่วนจังหวัดพังงา. โรงเรียนกีฬากลางการบริหารส่วนจังหวัดพังงา.
- วุฒิศักดิ์ คำมา. (2567). แนวทางพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ศรัญญา น้อยพิมาย. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา. (2565). แผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ 2566 - 2570) ขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดพังงา. กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา.